

og det er ogsaa bestemt urgeret i Erklæringen, der henviser til en Betænkning fra det bornholmske Amtmandsskab, at det at komme ind under Værnepligten tværtimod maa være til Landets Opkomst og Bedste. Men under alle Omstændigheder tror jeg ikke, at dette Privilegiespørgsmaal har stor Vægt. Større Betydning har et andet Spørgsmaal, nemlig det, hvorledes vil Befolkningen stille sig til denne Sag. I saa Henseende har jeg gjort en personlig Erfaring, idet jeg just for at faae Befolkningens Mening om dette Spørgsmaal at vide har berejst Bornholm og talt om denne Sag med, tør jeg sige, Halvdelen af de vaabenføre Mænd paa Bornholm, idet jeg kaldte dem om mig afdelingsviis. Disse Folk vare enige med mig i, at Militseren, saaledes som den nu er, ikke kan bestaa; der maatte ske en Forandring deri; man maatte ibetmindste have en Skole paa nogle Uger; og erindres tillige, at man skal være i Militseren fra Confirmationen og indtil Graven, at man hele Livet igjennem skal gjøre afskillige Bagter og andre Tourer i Klæder, som man selv skal kjøbe, for egen Kost (man maa selv skaffe sig Quarteer, fortsagt, Alt skeer paa egen Bekostning), saa er dette langt dyrere end at aftjene sin Værnepligt som enhver anden Soldat med Løn, Mundering o. s. v. fra Statens Side. Man var enig med mig om, at hvis Sagen kunde indrettes paa den Maade, f. Ex. at Alle — thi Alle ville gjerne skæres over een Kam der — udføres, som herover som Rekruter, gennemgik Exerceerskolen og var nogen Tid til Tjeneste, saa skulde deres Samkvem med Hæren være forbi, saa at de i den øvrige Tid, de vare i Viniien, ovre paa Den skulde danne en særlig Afdeling og aarlig gjøre nogle Dages Øvelser under egne Officerer, som jeg i Parenthes maa bemærke i det Hele ere meget dygtige Folk, og som for Fremtiden kunde suppleres paa samme Maade, som er foreskrevet for Armeens Krigsreserveofficerer. Efterat de havde været 8 Aar i Viniien, skulde de selvfølgelig gaae over i Forstærkningen. Man vilde derved kunne faae en god Viniiebataillon og en god Forstærkningsbataillon, et bespændt Bateria og 100 Dragoner, som man kunde bruge som Ordonnantser o. s. v. Dette er som sagt Noget, som Bornholmerne i det Væsentlige ikke

have Noget imod; der findes vistnok Enkelte, som mene, at Alt er godt, som det er, og ikke bør forandres, men i det Hele var Stemningen for at gaae ind paa det, jeg her har tilladt mig at omtale, og jeg troer, man vil gjøre det endnu lettere, naar man erfarer, hvad jeg har været saa lykkelig at høre just i disse Dage, at Hs. Ex. Krigsministeren i denne Tid er isærd med at udarbejde Bestemmelser for Soldaternes Uddannelse, hvorved alt det Overflødige kastes bort, hvorved den tidligere Uddannelsesmethode simplificeres, og hvorved man i det Hele kun vil have Krigen for Dø.

Man vil maaskee sige, ja men sæt nu, at vi havde faaet Bornholmerne organiserede paa denne Maade, og at disse to Batailloner i Krigstid stode et eller andet Sted, hvilket ibetmindste efter mit Skjøn hverken vil være paa Bornholm eller i Kjøbenhavn, men paa Dannevirke, og at Krigens Chancer nu forandrede sig saaledes, at Bornholm blev angrebet, saa vilde Den være uden Forsvar, og det kunde den ikke være tjent med. Hvilket Angreb vilde vel kunne træffe Bornholm? Et af to, enten, og det anseer jeg for det Sandsynligste, „et Strandhug“ af et enkelt Skib, at f. Ex. en Dampkanonbaad lægger sig ind ved Rønne og, hvis man ikke faaer det eller det, truer med et Bombardement f. Ex. af det Krudttaarn, som en ældre Krigsbestyrelse meget hensigtsmæssig — for Tjenden — har lagt saaledes lige ved det bybe Vand, at man, naar man blot selv er in salvo, med Lethed kan bombardere det og faae alt det Krudt, ikke alene det offentlige, men ogsaa det private, som findes paa Den, til at gaae i Luften med eet Skud; men om man ogsaa da giver Tjenden Kjøb, Flæsk, Korn, Amtsforvalterens Kasse, Toldecontrolleurens Kasse eller, Gud veed, hvad man kan falde paa, saa kan det Altsammen, selv om man medtager alle de Penge, som findes i Bøndernes Løbiker, ikke blive stort mere end 50,000 Rd.; det vil man jo kunne erstatte igjen, og det vil ikke have Stort at betyde; — eller man kan tænke sig et andet Angreb, man kan tænke sig, at en Tjende virkelig vil bemægtige sig Den. Han kan have hørt Noget om, at Havnen ved Rønne er eller kan blive en prægtig Krigshavn — hvad jeg